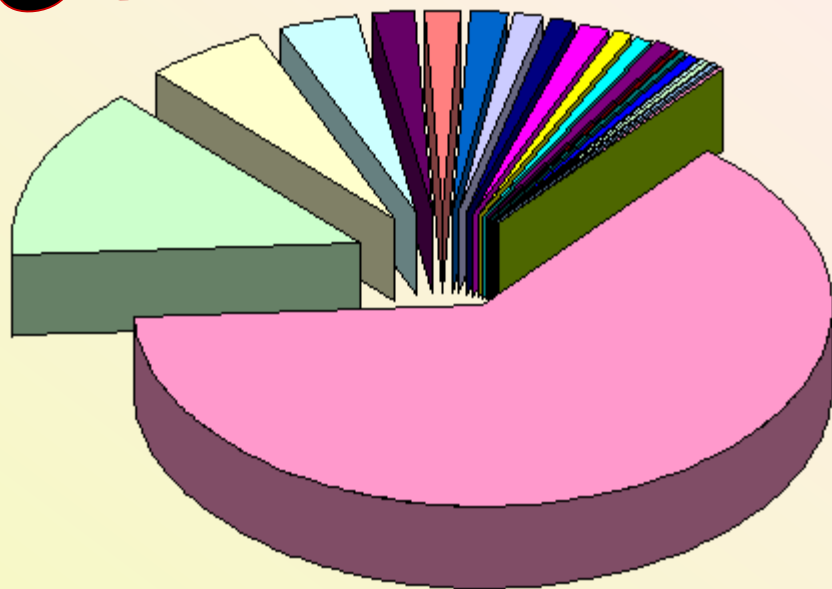
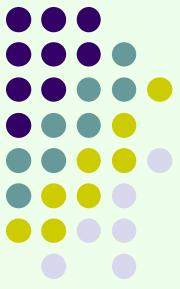

ПІЗНАННЯ І РОЗУМІННЯ

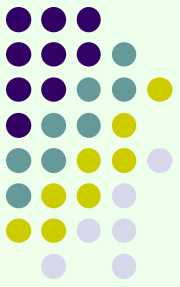

План:

1. Зміст і сутність поняття «розуміння»
2. Підходи до інтерпретації поняття «розуміння».
3. Розуміння як умова наукового пізнання.

Буденне значення розуміння

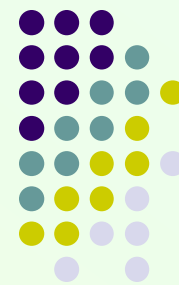
Часто у побутовому спілкуванні ми чуємо:
«Ми з тобою розмовляємо різними мовами» або **«Я тебе не розумію»**. У чому тут проблема? Мабуть проблема якраз і полягає у **розумінні**.

Трохи історії

У процесі формування людської спільноти природно виникає потреба повідомлення, обміну інформацією, передачі знань тощо. На ранньому етапі становлення роду homo sapiens ніхто не приховував того, що є на думці, люди легко розуміли одне одного й були значно ближче одне до одного. Не виникало потреби в застосовуванні опосередкованих за своїм змістом знакових систем, бо автентичними знаками були емоції-думки, які безпосередньо виражали і передавали різноманітні психічні стани. Пізніше, з розвитком суспільства, ускладненням форм пізнання, **ускладнюється й розуміння**. Ще Арістотелем було підмічено, що усі люди від природи прагнуть до знань. Це прагнення формується в **акті пізнання** – від відомого до невідомого, проміжною ланкою у цьому процесі є розуміння як обов'язковий етап здобуття та реалізації знань.

Відомий романіст, мовознавець XIX ст. Анатоль Франс висловив думку: «**Нерозуміння тривожить**». У цих його словах криється факт гострого інтересу до проблеми **розуміння**.

Що ж таке розуміння?

Розуміння — це процес, пов'язаний з безліччю різних зовнішніх факторів, і особистісних якостей суб'єкта: його сприйняття, уявлення, мислення.

Розуміння характеризується як **процес** **пошуку смислу** (предметного змісту) **явища** **чи процесу**

Як відмічав філософ Ганс-Георг Гадмер:
«Розуміння є реальний рух в смислах, бо
зрозуміти можна тільки те, що має смисл.
Його необхідною умовою є діалог
особистостей, текстів, культур, а способом
здійснення — мова.

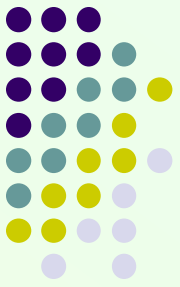
Герменевтика

Найбільш раннім визначенням **розуміння** є визначення, здобуте герменевтикою (**герменевтика** – науковий напрямок, пов'язаний з дослідженням, поясненням, тлумаченням текстів).

Розуміння з точки зору герменевтики

Фахівці з герменевтики розглядали процедуру **розуміння** у контексті тлумачення релігійних, та будь-яких античних текстів, і вважали основою розуміння **інтерпретацію (роз'ясненням)**.

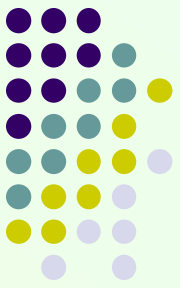
Думки вчених щодо розуміння

Вільгельм Дильтей сприймав розуміння як ключ до пізнання історії і соціального буття. Він вважає, що таке пізнання можна тільки через співпереживання.

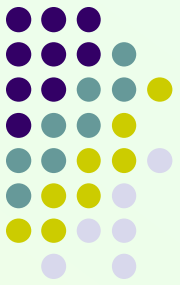
Фрідріх Шлейермахер вважав, що **розуміння** залежить від проникнення в умонастрій автора, а можливість і необхідність **розуміння** забезпечується подібністю і відмінностями людських індивідуальностей. Саме він поклав початок переходу від герменевтики як мистецтва тлумачення біблійних текстів до проблеми мови взагалі.

Сучасне тлумачення розуміння

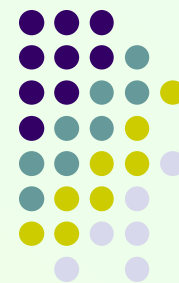
Сьогодні інтерпретація розуміння набула дещо іншого значення. Вважається, що результатом розуміння явищ, їх інтерпретації в рамках термінології і системи правил, властивій тій чи іншій загальнонаукової дисципліни, стає ***формулювання адекватної концепції, яка описує досліджуване явище.***

СУТНІСТЬ РОЗУМІННЯ

Термін «розуміння» тісно пов'язаний з такими поняттями, як **смысл, значення**. А, вони, в свою чергу, виражають певне ставлення до особи, суб'єкту діяльності. Тому **розуміння** таке багатоманітне у проявах і завжди пов'язане з цілями і завданнями діючого суб'єкту.

Певний висновок щодо розуміння

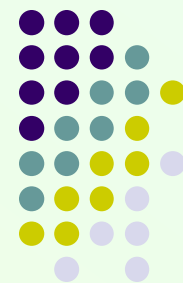

Розуміння явища полягає у створенні **теорії**, **пояснювального принципу**, який дозволив би дослідникам спільно рухатися у напрямку розробки проекту чи проблеми.

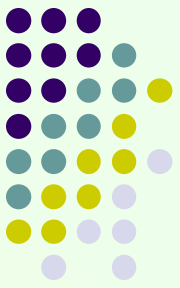
Наприклад, розуміння смислу комунікативної ситуації або розуміння відносин дає уявлення про цілі партнерів у спілкуванні, правила їх поведінки у різних ситуаціях.

Результатом розуміння мови виявляється здатність реагувати відповідним чином, як у плані дії, так і у вербальному плані. Так можуть бути представлені різні прояви **розуміння** з погляду результатів цього процесу.

ФУНКЦІЇ РОЗУМІННЯ

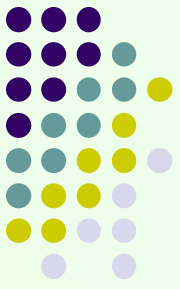

- 1) Когнітивна (пізнавальна) функція** залежить від організації розрізнених знань у систему.
- 2) Регуляторна** — в прогнозуванні наслідків власних дій, з урахуванням досвіду спілкування з людьми, знання правил поведінки.
- 3) Ідеологічна (або світоглядна)** полягає у породженні переконань, що збігаються або протистояти політичному життю суспільства.

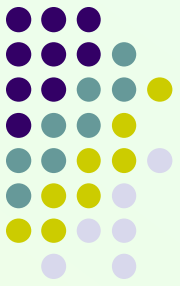
Таким чином,
розуміння – це
психічний стан суб'єкту,
в якому виражається
правильне сприйняття
або інтерпретація якої-
небудь події, явища
або факту, визнане у
певних колах.

- Розуміння не є самостійним психічним процесом, принципово відмінним від мислення. **Розуміння** – це компонент мислення, один з його утворюючих процесів. **Розуміння** забезпечує встановлення зв'язків між новими властивостями об'єкту пізнання з уже відомими, та визначення їх місця і ролі в структурі мислиневої діяльності.
- Одні і ті ж форми **розуміння** проявляються в таких видах мислиневої діяльності, в яких розуміння складає основний психологічний зміст.
- Для виникнення **феномену розуміння**, людина повинна вирішити певну розумову задачу.

Місце розуміння у пізнавальному досвіді

РОЗУМІННЯ, ТАК ЯК І ПІЗНАННЯ В ЦІЛОМУ, СПРЯМОВАНЕ НА ОБ'ЄКТИВНУ РЕАЛЬНІСТЬ І Є ВІДОБРАЖЕННЯМ ЧУТТЄВО-ПРЕДМЕТНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СВІТУ. АЛЕ НА ВІДМІНУ ВІД ЗНАННЯ У РОЗУМІННІ ВІДОБРАЖАЮТЬСЯ І ВИРАЖАЮТЬСЯ НЕ ВСЕЗАГАЛЬНІ, НЕ ОСОБЛИВІ І НАВІТЬ НЕ УНІКАЛЬНІ СПОСОБИ ПРЕДМЕТНО-ПРАКТИЧНОГО ЗВ'ЯЗКУ ЛЮДИНИ І СВІТУ. РОЗУМІННЯ, ЯК ПРАВИЛО, НЕ УСВІДОМЛЮЄТЬСЯ У ВИГЛЯДІ СПЕЦІАЛЬНОГО ПІЗНАВАЛЬНОГО ВІДНОШЕННЯ СУБ'ЄКТА ЩОДО РЕЧЕЙ, АЛЕ ВИСТУПАЄ ПЕВНОЮ САМООЧЕВИДНОЮ СМИСЛОВОЮ ХАРАКТЕРИСТИКОЮ ДІЙСНОСТІ.